

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Мобільного рятувально центру
швидкого реагування Державної служби
України з надзвичайних ситуацій
полковник служби цивільного захисту
Вячеслав БОЙЦОВ

«___» _____ 20__ р.

ПЛАН-КОНСПЕКТ

**проведення заняття з профільної підготовки
з навчальними групами № 1 та 2 МРЦ ШР ДСНС України
«___» _____ 20__ року**

Тема: Основні положення Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління та підрозділах ОРС ЦЗ ДСНС

Навчальна мета: Ознайомити слухачів з основними положеннями законодавчих та нормативних актів у сфері цивільного захисту

Час: 45 хвилин

Місце проведення: Навчальний клас МРЦ ШР ДСНС України

Навчально-матеріальне забезпечення: План-конспект

Нормативно - правові акти та література:

Наказ МВС України від 03.07.2014 р. № 631 «Про затвердження Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

Наказ МВС України від 10.02.2022 р. № 116, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19.05.2022 р. за № 534/37870 (із змінами від 20.03.2025 № 206).

Питання, які вивчатимуться:

- 1) Загальні положення Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах і підрозділах ОРС ЦЗ.
- 2) Основні терміни Порядку.
- 3) Організація внутрішньої служби.
- 4) Внутрішній наряд в АРФ ЦП та АРЗ СП.
- 5) Організація зміни внутрішнього наряду в АРФ ЦП та АРЗ СП.
- 6) Функції начальницького складу АРФ ЦП та АРЗ СП щодо організації несення внутрішньої служби.
- 7) Переведення органів та підрозділів ДСНС на посилений режим несення служби.
- 8) Збір особового складу за сигналом оповіщення «Збір - аварія».

Питання та їх короткий зміст	Методичні вказівки
<p>1. Загальні положення Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах і підрозділах ОРС ЦЗ</p> <p>Цей Порядок визначає основні вимоги до організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб у територіальних органах і підпорядкованих їм підрозділах, аварійно-рятувальних формуваннях центрального підпорядкування (далі - АРФ ЦП), підрозділах забезпечення та закладах освіти Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі - органи та підрозділи ДСНС).</p> <p>2. Основні терміни Порядку</p> <p>базовий пожежно-рятувальний підрозділ - пожежно-рятувальний підрозділ територіального органу ДСНС, який здійснює прийом повідомлень за телефонним номером екстреної служби 101 відповідно до зони обслуговування.</p> <p>внутрішня служба - комплекс заходів із забезпечення повсякденної діяльності органів та підрозділів ДСНС у місцях дислокації;</p> <p>гарнізон - сукупність органів та підрозділів ДСНС, які залучаються до гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (далі - НС) та інших небезпечних подій і розташовані в межах Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя;</p> <p>гарнізонна служба - комплекс заходів, що здійснюються для забезпечення постійної готовності органів та підрозділів ДСНС гарнізону до виконання завдань за призначенням;</p> <p>караульна служба - комплекс заходів, що здійснюються для підтримання постійної готовності особового складу, техніки та оснащення чергових караулів (змін, відділень) до виконання завдань за призначенням;</p> <p>мобільна оперативна група - особовий склад, призначений для проведення оцінки обстановки, організації взаємодії і координації дій залучених сил безпосередньо в зоні надзвичайної ситуації (небезпечної події) або на місці гасіння пожежі;</p> <p>оперативна група - особи рядового і начальницького складу та працівники органів і підрозділів ДСНС (далі - особовий склад), які визначаються для моніторингу та аналізу оперативної обстановки, підготовки управлінських рішень, координації дій органів та підрозділів ДСНС у разі введення посиленого режиму несення служби, загрози або виникнення пожежі, НС чи іншої небезпечної події;</p> <p>оперативна обстановка - сукупність обставин і умов на певній території (об'єкті) у визначений проміжок часу, що характеризують рівень загрози виникнення пожежі, НС, або наслідки в разі їх виникнення, з урахуванням яких визначаються й уточнюються завдання для органів та підрозділів ДСНС;</p> <p>оперативне підпорядкування - підпорядкування осіб рядового і начальницького складу та працівників одне одному з питань реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події за відсутності загального, безпосереднього і прямого підпорядкування з інших питань;</p> <p>оперативно-службові документи - документи з питань організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб, реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;</p> <p>план залучення сил та засобів цивільного захисту для реагування на пожежі, інші небезпечні події, НС - оперативно-службовий документ, що визначає кількість і порядок залучення сил цивільного захисту для гасіння пожеж, ліквідації наслідків НС та інших небезпечних подій на території району;</p> <p>планшет - планшетний комп'ютер із відповідним програмним забезпеченням, інтегрованим із функціональною підсистемою «Система управління силами та</p>	

засобами цивільного захисту» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ.

ранг (номер) виклику - умовна цифрова ознака, яка визначає кількість сил і засобів, що залучаються для гасіння пожеж;

район виїзду пожежно-рятувального підрозділу - визначена зона відповідальності пожежно-рятувального підрозділу, на якій здійснюється реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

резерв сил і засобів - особовий склад, техніка і засоби, які в повсякденному режимі не перебувають на чергуванні у складі оперативних розрахунків та в разі ускладнення оперативної обстановки можуть залучатися до виконання завдань за призначенням;

сили та засоби - особовий склад, техніка, обладнання та оснащення, призначені для реагування на пожежі, ліквідації наслідків НС та інших небезпечних подій;

чергові сили - сили та засоби органів та підрозділів ДСНС, що знаходяться на чергуванні та призначені для гасіння пожеж, ліквідації наслідків НС та інших небезпечних подій.

Інші терміни, що використовуються в цьому Порядку, уживаються в значеннях, викладених у Кодексі цивільного захисту України та інших нормативно-правових актах із питань цивільного захисту.

3. Обов'язки особового складу гарнізону визначаються посадовими інструкціями з урахуванням особливостей несення внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.

4. Особливості організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб у гарнізоні, посадові особи гарнізону визначаються наказом територіального органу ДСНС (зразок наказу наведено в додатку 1 до цього Порядку). Зазначеним наказом територіального органу ДСНС також затверджуються:

склад чергових сил підрозділів гарнізону для реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

перелік і кількість основної, спеціальної, аварійно-рятувальної та допоміжної техніки, що залучається за рангами (номерами) виклику для реагування на пожежі;

схема районів виїзду підрозділів у зоні оперативного реагування гарнізону;

перелік зведених загонів територіального органу ДСНС, призначених для ліквідації наслідків НС та гасіння складних пожеж (далі - зведені загони), що формуються на базі пожежно-рятувальних підрозділів (далі - ПРП) і аварійно-рятувальних загонів спеціального призначення територіальних органів ДСНС (далі - АРЗ СП);

порядок виїзду начальницького складу територіального органу ДСНС та підпорядкованих підрозділів на гасіння пожеж, ліквідацію наслідків НС та інших небезпечних подій;

порядок чергування начальницького складу органів управління та підрозділів територіального органу ДСНС у складі оперативних груп та мобільної оперативної групи;

позивні начальницького складу органів управління та підрозділів гарнізону;

розпорядок дня чергових караулів (змін) ПРП територіального органу ДСНС;

склад внутрішнього наряду в пожежно-рятувальних підрозділах територіального органу ДСНС;

час зміни караулів у підпорядкованих підрозділах гарнізону;

перелік осіб, які мають право проводити зміну чергових караулів (змін) в органах та підрозділах територіального органу ДСНС.

5. Особливості організації повсякденної діяльності АРФ ЦП на поточний рік визначаються наказом АРФ ЦП (зразок наказу наведено в додатку 2 до цього Порядку). Зазначеним наказом АРФ ЦП також затверджуються:

склад чергових сил для реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події у визначеній зоні відповідальності;

район виїзду чергових підрозділів на території гарнізону, які погоджуються з начальником територіального органу ДСНС за місцем дислокації АРФ ЦП;
режим несення караульної служби для чергових підрозділів АРФ ЦП;
порядок чергування начальницького складу АРФ ЦП у складі оперативних груп;

порядок виїзду чергових сил та начальницького складу на гасіння пожеж, ліквідацію наслідків НС та інших небезпечних подій;

позивні начальницького складу та підрозділів АРФ ЦП;

склад внутрішнього наряду в АРФ ЦП;

перелік осіб, які мають право проводити зміну чергування чергових сил та внутрішнього наряду в АРФ ЦП;

перелік посадових осіб для здійснення контролю за готовністю до дій за призначенням чергових сил АРФ ЦП і вирішення невідкладних завдань;

час зміни чергування чергових сил та осіб внутрішнього наряду;

розпорядок дня особового складу чергових сил АРФ ЦП.

6. Організація внутрішньої та караульної служб у структурних підрозділах АРФ ЦП та АРЗ СП, у яких здійснюється чергування оперативних розрахунків на основних і спеціальних пожежно-рятувальних автомобілях, здійснюється в порядку, визначеному в главі 2 розділу II та главі 2 розділу IV цього Порядку.

3. Організація внутрішньої служби

1. До внутрішньої служби належать:

несення служби внутрішнім нарядом;

підтримання внутрішнього порядку, створення умов для повсякденної діяльності особового складу, дотримання ним вимог безпеки праці та пожежної безпеки;

здійснення пропускового режиму;

дотримання особовим складом розпорядку дня.

2. Організація внутрішньої служби в органах та підрозділах ДСНС та контроль за її станом покладається на їх начальників.

3. Для несення внутрішньої служби в органах та підрозділах ДСНС із числа особового складу призначається внутрішній наряд.

4. Обслуговування техніки, оснащення та обладнання, забезпечення внутрішнього порядку в приміщеннях і на закріпленій території здійснюється особовим складом чергового караулу (зміни) відповідно до розпорядку дня.

5. Пропускний режим в органах та підрозділах ДСНС організовується з метою запобігання проникненню сторонніх осіб на територію та в приміщення, недопущення внесення або винесення (ввезення або вивезення) майна без відповідного дозволу.

4. Внутрішній наряд в АРФ ЦП та АРЗ СП

1. До складу внутрішнього наряду в АРФ ЦП та АРЗ СП (з урахуванням їх структури та штатної чисельності) входять:

оперативний черговий (помічник оперативного чергового);

оператор;

начальник оперативного розрахунку чергової зміни АРФ ЦП, АРЗ СП;

черговий парку;

днювальний парку;

механік-водій (водій) чергового тягача;

черговий контрольно-пропускового пункту (далі - КПП);

помічник чергового КПП;

відділення охорони.

До складу внутрішнього наряду Спеціального авіаційного загону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України (далі - САЗ) додатково до складу внутрішнього наряду можуть включатися черговий стоянки літаків (вертольотів) та помічник чергового стоянки літаків (вертольотів).

2. Склад внутрішнього наряду АРФ ЦП та АРЗ СП затверджується в день

заступання на чергування нарядом на службу у Книзі служби, форма якої наведена в додатку 5 до цього Порядку.

3. Чергові сили та особи внутрішнього наряду АРФ ЦП та АРЗ СП підпорядковуються оперативному черговому (черговому).

4. Оперативний черговий (черговий) АРФ ЦП та АРЗ СП підпорядковується відповідному начальнику АРФ ЦП та АРЗ СП.

Оперативний черговий (черговий) повинен:

організувати приведення в готовність або направлення сил і засобів АРЗ СП, АРФ ЦП до місця НС у разі отримання розпорядження від начальницького складу АРЗ СП, АРФ ЦП, ДСНС та оперативно-чергової служби державного центру управління в надзвичайних ситуаціях ДСНС (далі - ОЧС ДСНС);

забезпечити відповідно до глави 2 розділу III цього Порядку приймання повідомлень про виникнення пожежі, НС чи інші небезпечні події та направити за сигналом «Тривога» в район виїзду чергові сили, включені до плану залучення сил та засобів цивільного захисту для реагування на пожежі, інші небезпечні події, НС; інформацію про направлення чергових сил довести в установленому порядку оперативно-координаційному центру територіального органу ДСНС (далі - ОКЦ) та начальницькому складу АРФ ЦП або АРЗ СП;

підтримати зв'язок із черговими силами, що виїхали за сигналом «Тривога», ужити заходів щодо своєчасного одержання інформації про обстановку з місця пожежі, НС чи іншої небезпечної події та передати її до ОКЦ, за необхідності - начальницькому складу АРФ ЦП або АРЗ СП; уточнити через диспетчерські служби спеціалізованих служб цивільного захисту додаткові відомості щодо об'єкта, до якого направлено сили, стан під'їзних шляхів, рівень загазованості, радіаційну обстановку, метеорологічні умови тощо та передати їх підрозділам, що виїхали до місця пожежі, НС чи іншої небезпечної події;

забезпечити взаємодію з начальником чергової зміни ОКЦ, ОЧС ДСНС, черговими службами органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій під час залучення сил і засобів до виконання завдань за призначенням;

вести облік отриманої оперативної інформації про пожежі, НС чи інші небезпечні події та обсяги робіт, виконаних підрозділами;

здійснювати оповіщення особового складу АРФ ЦП або АРЗ СП за сигналом «Збір - аварія», визначеним у главі 4 розділу III цього Порядку;

уміти працювати з технічними засобами електронних комунікацій, засобами інформатизації, оповіщення, приладами радіаційної та хімічної розвідки, що знаходяться в кімнаті оперативного чергового;

вести облік сил і засобів АРФ ЦП, які виїжджають для виконання завдань за призначенням у зоні відповідальності, та передавати інформацію щодо дій чергових сил до ОЧС ДСНС;

забезпечувати належне несення служби та дотримання розпорядку дня особовим складом чергових сил і внутрішнім нарядом;

перевіряти не менше ніж 2 рази на добу (з них 1 раз уночі) несення служби внутрішнім нарядом, дотримання внутрішнього порядку, уживати заходів для запобігання порушенню вимог безпеки праці, особливу увагу звертати на стан об'єктів, що знаходяться під охороною, справність огорож, систем освітлення, технічних засобів електронних комунікацій, інформатизації та пожежогасіння;

контролювати підтримання чистоти і порядку на закріплених територіях;

представлятися особам, які прибули для перевірки підрозділу, перевіряти припис на перевірку та документи, що посвідчують їх особу, та організувати їх супровід.

5. В АРФ ЦП або АРЗ СП із числа осіб середнього начальницького складу може призначатися помічник оперативного чергового (помічник чергового).

6. Оператор підпорядковується оперативному черговому (черговому).

Оператор повинен:

забезпечити приймання та передачу службової інформації технічними засобами зв'язку, отриману інформацію передавати за належністю;
 вести облік та реєстрацію отриманої (переданої) інформації;
 уміти користуватися засобами зв'язку, перевіряти та утримувати їх у робочому стані, про всі несправності доповідати оперативному черговому (черговому);
 перевіряти, заступаючи на чергування, наявність і стан оперативно-службових документів, забезпечувати правильність та своєчасність їх ведення.

7. Начальник оперативного розрахунку чергової зміни АРЗ СП, АРФ ЦП підпорядковується оперативному черговому (черговому) та є прямим начальником підпорядкованому особовому складу.

Начальник оперативного розрахунку чергової зміни повинен:

забезпечити належний рівень готовності особового складу оперативного розрахунку до виконання рятувальних та невідкладних робіт, гасіння пожеж, вивчати тактико-технічну характеристики техніки, що знаходиться на оснащенні;

забезпечити готовність техніки, обладнання, оснащення та засобів зв'язку, що знаходяться в оперативному розрахунку і резерві до застосування за призначенням, належне їх утримання та правильну експлуатацію; у разі виявлення несправностей негайно вжити заходів щодо їх усунення або заміни та поінформувати начальницький склад підрозділу;

організувати несення служби, дотримання особовим складом внутрішнього порядку в приміщеннях та на закріпленій території, розпорядку дня, правил безпеки праці і пожежної безпеки, правил носіння форменого одягу з відповідними знаками розрізнення;

знати оперативно-тактичну характеристику та розташування об'єктів підвищеної небезпеки;

проводити інструктаж і перевірку знання обов'язків особовим складом;

виїжджати на чолі оперативного розрахунку на пожежі, НС чи інші небезпечні події та керувати роботою особового складу відповідно до вимог Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26 квітня 2018 року № 340, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 липня 2018 року за № 801/32253 (далі - Статут дій під час надзвичайних ситуацій), та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26 квітня 2018 року № 340, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 липня 2018 року за № 802/32254 (далі - Статут дій під час гасіння пожеж);

вести оперативно-службову документацію;

представлятися особам, які прибули для перевірки, перевіряти припис на перевірку та документи, що посвідчують їх особу.

8. Під час чергування начальнику оперативного розрахунку чергової зміни забороняється:

знімати з оперативного розрахунку особовий склад, техніку й обладнання, здійснювати заміну особового складу чергової зміни без дозволу начальника підрозділу;

допускати до самостійного виконання обов'язків особовий склад, який не пройшов первинної професійної підготовки (професійно-технічного навчання);

залишати розташування підрозділу без дозволу начальницького складу або оперативного чергового (чергового), за винятком виїзду на гасіння пожежі, ліквідацію наслідків НС чи іншої небезпечної події.

9. У разі якщо для оперативних розрахунків чергової зміни АРФ ЦП та АРЗ СП встановлено не цілодобовий режим чергування в пунктах постійної дислокації начальник оперативного розрахунку повинен:

переводити з дозволу оперативного чергового (чергового) особовий склад

оперативного розрахунку в телефонний режим чергування за місцем проживання; після отримання від оперативного чергового (чергового) сигналу «Збір - аварія» в найкоротший термін прибувати особисто та забезпечити прибуття підпорядкованого особового складу до пункту постійної дислокації для виконання завдань за призначенням.

10. Черговий парку призначається із числа осіб молодшого та середнього начальницького складу служби цивільного захисту та працівників АРФ ЦП та АРЗ СП. Черговому парку підпорядковуються днювальні парку, механік-водій (водій) чергового тягача.

Черговий парку повинен:

забезпечувати несення служби нарядом по парку, збереження зданих під охорону сховищ, майна, техніки на відкритих майданчиках;

організувати пропускний режим до парку, вести облік осіб, що прибувають (вибувають) до/із парку;

видавати ключі від замків запалення транспортних засобів (далі - ТЗ), що знаходяться в парку, контролювати їх виїзд, знати кількість техніки, обладнання та оснащення;

стежити за своєчасним поверненням ТЗ до парку, а в разі їх затримки доповідати оперативному черговому (черговому), уживати заходів щодо своєчасного післярейсового обслуговування ТЗ, обладнання та оснащення;

контролювати внесення або винесення (ввезення або вивезення) майна до/із парку;

стежити в холодну пору року за опаленням приміщень парку, перевіряти злиття води із систем охолодження двигунів ТЗ, що знаходяться в неопалюваних приміщеннях та на відкритих стоянках, контролювати зняття акумуляторних батарей із ТЗ у разі різкого зниження температури повітря;

забезпечувати порядок у приміщеннях і на території парку, стежити за дотриманням правил пожежної безпеки, наявністю і станом засобів протипожежного захисту, пожежної сигналізації та готовністю чергового тягача;

стежити за вимкненням освітлення в парку після закінчення всіх робіт, крім чергового освітлення та зовнішніх світлових приладів;

представлятися прямим начальникам у разі їх прибуття до парку.

11. Після закінчення робіт у парку черговий парку приймає під охорону приміщення і сховища, що відкривалися, ТЗ, що зберігаються на відкритих майданчиках і під навісами.

12. У разі виникнення пожежі в парку черговий негайно викликає ПРП, доповідає оперативному черговому (черговому) і вживає заходів для гасіння пожежі, евакуації ТЗ, обладнання та оснащення.

13. Днювальний парку призначається із числа особового складу АРФ ЦП та АРЗ СП і підпорядковується черговому парку.

Днювальний парку повинен:

перевіряти наявність і справність замків, пломб і печаток на дверях приміщень (огорожених майданчиках), що знаходяться під охороною чергового парку, допускати до розпечатування паркових приміщень і сховищ осіб, визначених наказом;

забезпечувати охорону сховищ, ТЗ на відкритих майданчиках, майна парку, яке знаходиться під охороною;

забезпечувати пропускний режим до парку;

здійснювати контроль за дотриманням правил пожежної безпеки та порядку в парку;

забезпечувати розстановку ТЗ на місцях стоянки;

доповідати черговому парку в разі виникнення пожежі та вживати заходів для її гасіння;

не залишати парк без дозволу чергового парку.

<p>14. Механік-водій (водій) чергового тягача підпорядковується черговому парку. Механік-водій (водій) чергового тягача повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> знати схему розміщення ТЗ у парку, особливості зчеплення та евакуації техніки, яка знаходиться в парку; забезпечувати постійну готовність чергового тягача та засобів буксирування; здійснювати евакуацію ТЗ, обладнання і оснащення у визначені місця в разі виникнення пожежі в парку. <p>15. Черговий КПП призначається із числа осіб молодшого начальницького складу та працівників АРФ ЦП та АРЗ СП.</p> <p>Черговий КПП повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> забезпечувати пропускний режим до підрозділу, видавати одноразові перепустки з дозволу оперативного чергового (чергового) та осіб, визначених начальником АРФ ЦП або АРЗ СП; не дозволяти вносити чи виносити (ввозити чи вивозити) будь-яке майно на територію (з території) без дозволу оперативного чергового (чергового); перевіряти відповідність вантажу (майна) накладним і правильність оформлення документів на його перевезення; доповідати оперативному черговому (черговому) про осіб із простроченими перепустками і про тих, у достовірності документів яких виник сумнів; організувати в разі виникнення пожежі пропуск пожежно-рятувальної техніки, направляти її до місця пожежі та повідомляти про найближчі джерела протипожежного водопостачання; представлятися начальнику АРФ ЦП або АРЗ СП, його заступникам та особам, що прибули для перевірки. <p>16. Помічник чергового КПП призначається із числа осіб рядового, молодшого начальницького складу та працівників АРФ ЦП та АРЗ СП і підпорядковується черговому КПП.</p> <p>Помічник чергового КПП повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> пропускати особовий склад на територію підрозділу за документами, які посвідчують особу, або за перепусткою; перевіряти дозвіл на внесення чи винесення (ввезення чи вивезення) майна; доповідати черговому КПП про осіб із простроченими перепустками і про осіб, у достовірності документів яких виник сумнів; знати та виконувати обов'язки чергового КПП в разі його відсутності. <p>17. Черговий стоянки літаків (вертольотів) САЗ призначається із числа особового складу САЗ, підпорядковується черговому САЗ.</p> <p>Черговий стоянки літаків (вертольотів) повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> забезпечувати дотримання на стоянці літаків (вертольотів) заходів пожежної безпеки та маскування, правил пересування особового складу та автотранспорту по аеродрому; забезпечувати розстановку літаків і вертольотів на відведене для них місце стоянки; стежити за порядком розпечатування і допуску до літаків (вертольотів), аеродромних приміщень та сховищ; уживати заходів щодо припинення несанкціонованого запуску двигунів або незапланованого вирулювання літаків (вертольотів) із стоянки авіаційної техніки; знати кількість авіаційної та іншої техніки на стоянці; стежити за дотриманням порядку на території стоянки літаків (вертольотів); представлятися прямим начальникам, від заступника командира САЗ та вище, а також черговому САЗ у разі їх прибуття. <p>18. У дні проведення польотів черговий стоянки літаків (вертольотів) повинен прибути на інструктаж до старшого інженера польотів.</p> <p>19. Помічник чергового стоянки літаків (вертольотів) призначається із числа особового складу САЗ і підпорядковується черговому стоянки літаків (вертольотів).</p>

Помічник чергового стоянки літаків (вертольотів) повинен:
 забезпечувати охорону літаків (вертольотів), службових будівель та споруд, обладнання, майна, розташованих на стоянці;
 знати обсяг робіт, що виконуються на авіаційній техніці;
 уживати заходів щодо припинення несанкціонованого запуску двигунів або незапланованого вирулювання літаків (вертольотів) із стоянки авіаційної техніки;
 виконувати обов'язки чергового стоянки літаків (вертольотів) у разі його відсутності.

20. Відділення охорони призначається із особового складу штатного відділення охорони, чисельність якого залежить від кількості об'єктів, які перебувають під охороною, місць несення внутрішньої служби та несення служби змінами охорони, порядку організації ними несення служби з урахуванням планової норми робочого часу кожного працівника, який безпосередньо здійснює охорону об'єкта або несе внутрішню службу на КПП (парку) та службу з охорони території підрозділів, адміністративних будівель та об'єктів.

Особовий склад відділення охорони на час несення служби підпорядковується оперативному черговому.

Відділення охорони під час здійснення функцій з охорони об'єктів, забезпечення пропускну режиму, охорони території підрозділів, адміністративних будівель та об'єктів повинні:

здійснювати перевірку в осіб документів, пред'явлення яких є необхідним за правилами допуску до об'єкта та здійснення пропуску на територію підрозділу;

припиняти будь-які посягання на об'єкт, що охороняється, осіб, які працюють на об'єктах, порушення режиму роботи об'єкта або спеціальної зони його охорони;

забезпечити охорону державної таємниці, а також інформації з обмеженим доступом, яка стала відома в процесі виконання службових обов'язків;

суворо дотримуватися правил особистої безпеки, вимог до охорони праці та пожежної безпеки;

доповідати про осіб, які порушують установлені правила пожежної безпеки на об'єкті, що охороняється, на місці несення служби на КПП, у парку, з охорони об'єктів, території підрозділів та адміністративних будівель.

21. Несення служби особовим складом АРФ ЦП та АРЗ СП у внутрішньому наряді здійснюється відповідно до графіка, що складається на місяць.

За час несення служби у складі внутрішнього наряду особовому складу надається відпочинок.

22. Під час чергування особам внутрішнього наряду надається не менше ніж 4 години для відпочинку у визначений начальником АРФ ЦП та АРЗ СП час.

5. Організація зміни внутрішнього наряду в АРФ ЦП та АРЗ СП

1. Час зміни чергових сил та внутрішнього наряду, місце проведення зміни чергування у АРФ ЦП встановлюються їх начальником, а в АРЗ СП - начальником територіального органу ДСНС.

2. Начальники підрозділів, від яких призначається чергова зміна, група, відділення та внутрішній наряд, організують підготовку особового складу до чергування, проходження водіями передрейсового медичного огляду, контролюють своєчасне його прибуття на інструктаж і зміну чергування.

3. Зміну оперативних розрахунків чергової зміни та внутрішнього наряду проводить оперативний черговий (черговий), який заступає на чергування.

4. Під час зміни чергування оперативний черговий (черговий) перевіряє готовність особового складу до виконання завдань (знання обов'язків, стан форменого одягу, екіпіровки, індивідуального спорядження, наявність службових посвідчень, посвідчень на право керування транспортними засобами відповідної категорії у водіїв тощо), наявність оперативно-службової документації згідно з описом, повноту і правильність її ведення, наявність і комплектацію згідно з описом технічних засобів, технічних засобів електронних комунікацій, засобів

інформатизації, оповіщення та охорони, майна, спорядження, їхній стан та працездатність, заправлення пально-мастильними матеріалами ТЗ і бензоагрегатів та дотримання порядку в приміщеннях і на закріпленій території.

Крім цього, він доводить оперативну обстановку та проводить додатковий інструктаж, після чого за його командою особовий склад приступає до здавання та приймання чергування.

5. Начальник оперативного розрахунку чергової зміни перед початком приймання чергування призначає із числа особового складу осіб, що приймають конкретні технічні засоби, устаткування, спорядження, майно, інвентар. Особисто приймає оперативно-службову документацію.

Про всі зауваження, які неможливо усунути під час приймання чергування, доповідає оперативному черговому (черговому).

6. Після отримання доповідей про результати прийняття чергування, виявлені недоліки щодо стану техніки, оснащення та майна, наявності та ведення оперативно-службових документів, дотримання порядку на території оперативні чергові (чергові), які змінюються та заступають на чергування, ставлять підписи в наряді на службу в Книзі служби та заповнюють наряд на службу в СУСЗ і доповідають посадовій особі АРФ ЦП або АРЗ СП, яка прибула для зміни чергування.

7. Після отримання доповідей від оперативних чергових (чергових) посадова особа АРФ ЦП або АРЗ СП, яка прибула для зміни чергування, затверджує наряд на службу в Книзі служби й оголошує про закінчення чергування попередньої зміни.

8. У разі отримання сигналу «Тривога» під час здавання та приймання чергування, особовий склад оперативних розрахунків, що здає чергування, виїжджають на виклик, а оперативні розрахунки, що заступають на чергування, залишаються в розташуванні підрозділу і виконують розпорядження начальницького складу.

6. Функції начальницького складу АРФ ЦП та АРЗ СП щодо організації несення внутрішньої служби

1. Начальник АРФ ЦП безпосередньо підпорядковується Голові Державної служби України з надзвичайних ситуацій, начальник АРЗ СП - начальнику територіального органу ДСНС та є прямими начальниками всього особового складу відповідно АРФ ЦП та АРЗ СП.

Начальник АРФ ЦП та АРЗ СП повинен:

забезпечувати постійну готовність АРФ ЦП та АРЗ СП до дій за призначенням та якісне виконання покладених завдань;

організувати підготовку особового складу до виконання аварійно-рятувальних та невідкладних робіт, утримання в постійній готовності до застосування техніки, обладнання, спорядження, систематично перевіряти їх технічний стан та вкомплектованість;

забезпечувати оперативне направлення (за рішенням ДСНС) сил і засобів АРФ ЦП для виконання аварійно-рятувальних та невідкладних робіт у визначеній зоні відповідальності;

організувати приймання повідомлень про виникнення пожежі, НС чи інші небезпечні події за місцем дислокації та направлення, у тому числі за розпорядженням ОКЦ або керівника гасіння пожежі (далі - КГП), чергових сил до місця виклику в районі виїзду на території гарнізону за місцем дислокації;

підтримувати постійну взаємодію з територіальними органами ДСНС з питань організації застосування сил і засобів у зоні відповідальності АРФ ЦП;

виїжджати на місця пожеж, НС та інших небезпечних подій і керувати роботою підпорядкованого особового складу;

організувати несення служби, проводити зміну чергових сил і внутрішнього наряду, затверджувати наряд на службу, вимагати від особового складу неухильного дотримання розпорядку дня, виконання правил носіння форменого одягу;

організувати та контролювати роботу газодимозахисної служби (далі - ГДЗС),

якщо при виконанні функціональних завдань особовим складом передбачається використання засобів індивідуального захисту органів дихання (далі - ЗІЗОД);

знати тактико-технічну характеристику аварійно-рятувальної, спеціальної та пожежної техніки, що знаходиться на оснащенні;

утримувати резерв спеціального захисного одягу, спорядження та інших матеріальних засобів, необхідних для забезпечення оперативних дій;

забезпечувати створення належних умов для несення служби особовим складом, здійснювати контроль за дотриманням правил пожежної безпеки та безпеки праці.

2. Перший заступник (заступник) начальника АРФ ЦП та АРЗ СП підпорядковується відповідному начальнику АРФ ЦП або АРЗ СП та є прямим начальником особового складу.

Перший заступник (заступник) начальника АРФ ЦП та АРЗ СП повинен:

підтримувати постійну готовність АРФ ЦП та АРЗ СП до дій за призначенням та внутрішній порядок;

організувати внутрішню службу, забезпечувати стійке і оперативне управління в повсякденній діяльності та під час виконання завдань за призначенням;

використовувати та розвивати в підпорядкованих підрозділах навчально-тренувальну базу, призначену для забезпечення навчального процесу. Щороку планувати заходи з удосконалення власної навчально-тренувальної бази для проведення теоретичних та практичних занять із службової підготовки, стежити за її станом;

знати склад сил і засобів, їх можливості, порядок оповіщення та застосування, розробляти оперативно-службові документи з питань цивільного захисту;

здійснювати контроль за станом оснащення, спеціального обладнання, технічних засобів електронної комунікації та інформатизації, контролювати ведення їх обліку;

організувати систематичний моніторинг радіаційного фону за місцем дислокації АРФ ЦП та АРЗ СП.

3. Заступник начальника АРФ ЦП та АРЗ СП з оперативного реагування підпорядковується відповідному начальнику АРФ ЦП або АРЗ СП та є прямим начальником особового складу.

Заступник начальника АРФ ЦП та АРЗ СП з оперативного реагування повинен:

забезпечувати готовність сил і засобів до дій за призначенням, організувати караульну службу, підготовку особового складу, дотримання дисципліни і внутрішнього порядку;

здійснювати планування заходів з організації реагування на НС, розробляти оперативно-службові документи щодо дій під час ліквідації наслідків НС та інших небезпечних подій;

організувати розроблення документів щодо приведення АРФ ЦП та АРЗ СП у вищі ступені готовності;

знати тактико-технічну характеристику аварійно-рятувальної, спеціальної та пожежної техніки, що знаходиться на оснащенні;

виїжджати на місця пожеж, НС та інших небезпечних подій і керувати роботою підпорядкованого особового складу;

організувати облік залучення сил і засобів до дій за призначенням;

забезпечувати атестацію та сертифікацію аварійно-рятувальної служби відповідно до вимог законодавства;

організувати заходи щодо надання (підтвердження, скасування) допуску до самостійного виконання обов'язків КГП посадовими особами АРФ ЦП та АРЗ СП в разі наявності в штаті ПРП.

7. Переведення органів та підрозділів ДСНС на посилений режим несення служби

1. У разі загрози або ускладнення оперативної обстановки, пов'язаної з пожежами, НС або іншими небезпечними подіями, органи та підрозділи ДСНС можуть переводитися на посилений режим несення служби.

2. Переведення органів та підрозділів ДСНС на посилений режим несення служби здійснюється в разі переведення єдиної державної системи цивільного захисту чи її підсистем у режим функціонування в підвищеній готовності, НС, надзвичайного стану або загрози чи ускладнення оперативної обстановки.

Рішення щодо переведення на посилений режим несення служби приймається:

Головою Державної служби України з надзвичайних ситуацій або особою, яка виконує його обов'язки, стосовно органів та підрозділів ДСНС;

начальниками територіальних органів ДСНС або особами, які виконують їх обов'язки, стосовно підпорядкованих органів та підрозділів.

3. Органи та підрозділи ДСНС переводяться на посилений режим несення служби на підставі наказу, яким визначаються:

обґрунтування необхідності введення посиленого режиму несення служби;

строк, на який вводиться посилений режим несення служби;

перелік органів та підрозділів ДСНС, що переводяться на посилений режим несення служби;

заходи, що здійснюються під час посиленого режиму несення служби, терміни їх виконання;

посадові особи для здійснення контролю за готовністю до дій за призначенням органів та підрозділів ДСНС і вирішення невідкладних завдань, які належать до сфери компетенції ДСНС;

порядок і терміни інформування органів управління за підпорядкованістю про оперативну обстановку та виконання визначених заходів;

обмеження щодо використання службового транспорту, за винятком ТЗ чергових сил, що задіяні до гасіння пожеж, ліквідації наслідків НС, інших небезпечних подій, забезпечують життєдіяльність підрозділів, та заходи з організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб у цей період.

4. Основні заходи, які здійснюються в разі переведення органів та підрозділів ДСНС на посилений режим несення служби:

організація цілодобового чергування оперативних груп та мобільної оперативної групи;

проведення розрахунку сил і засобів для оперативного реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

доукомплектування відділень чергових караулів (змін) відповідно до табелів оперативного розрахунку шляхом зміни режиму чергування особового складу;

введення до оперативних розрахунків резервної техніки, доукомплектування її відповідно до норм табельної належності;

передислокація (за потреби) сил і засобів для забезпечення оперативного реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

організація взаємодії органів та підрозділів ДСНС із спеціалізованими службами цивільного захисту в разі загрози та під час реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

посилений моніторинг оперативної обстановки та інформування органів управління за підпорядкованістю;

позапланова перевірка (за необхідності) джерел протипожежного водопостачання поблизу місць прогнозованого виникнення пожеж;

позапланове відпрацювання оперативних карток гасіння пожеж на об'єктах, задіяних під час проведення масових заходів;

оперативні перевірки несення служби і готовності органів та підрозділів ДСНС до дій за призначенням.

5. Посадові особи для здійснення контролю за готовністю до дій за призначенням органів та підрозділів ДСНС і вирішення невідкладних завдань, які належать до сфери компетенції ДСНС, повинні:

перевірити склад оперативних груп та мобільної оперативної групи, а також знання обов'язків особового складу;

володіти оперативною обстановкою щодо пожеж, НС та інших небезпечних подій;

знати оперативно-тактичні можливості підрозділів;

організувати перевірки організації служби в органах та підрозділах ДСНС;

виїжджати на НС та гасіння пожеж за підвищеним рангом (номером) виклику;

доповідати за належністю про ситуацію, що склалася.

8. Збір особового складу за сигналом оповіщення «Збір - аварія»

1. Сигнал оповіщення «Збір - аварія» використовується для збору попередньо визначеного особового складу органів та підрозділів ДСНС, не задіяного до чергування в місцях постійної дислокації.

Термін прибуття особового складу, який проживає в межах населеного пункту, у якому дислокується орган чи підрозділ ДСНС, має не перевищувати 2 години, який проживає в інших населених пунктах, - 2,5 години.

2. Право на оголошення сигналу «Збір - аварія» мають:

Голова Державної служби України з надзвичайних ситуацій, перший заступник та заступники Голови Державної служби України з надзвичайних ситуацій, керівник структурного підрозділу апарату ДСНС за напрямом реагування або особа за їх дорученням - стосовно всього особового складу органів та підрозділів ДСНС;

начальники територіальних органів ДСНС або особи, які виконують їх обов'язки, - стосовно особового складу підпорядкованих органів та підрозділів;

начальники АРФ ЦП та АРЗ СП або особи, які виконують їх обов'язки, - стосовно підпорядкованого особового складу;

начальники районних управлінь (відділів) територіальних органів ДСНС або особи, які виконують їх обов'язки, - стосовно особового складу районних управлінь (відділів), ДПРЗ (ПРП), дислокованих у межах одного району;

начальники ДПРЗ, ПРП або особи, які виконують їх обов'язки, - стосовно підпорядкованого особового складу.

3. У разі виїзду чергового караулу (зміни) для виконання завдань за призначенням або погіршення оперативної обстановки начальники територіальних органів ДСНС, ДПРЗ, ПРП або особи, які виконують їх обов'язки, можуть організувати збір вільного від чергування особового складу підрозділів ДСНС у місцях їх постійної дислокації для введення до оперативного розрахунку резервної техніки.

Особовий склад і техніка вважаються введеними до оперативного розрахунку та можуть залучатися до виконання завдань за призначенням після їх внесення до наряду на службу у відповідній Книзі служби та в СУСЗ.

4. Організація оповіщення та збору особового складу визначається інструкцією.

План-конспект склав:

Провідний фахівець відділу планування та контролю
капітан служби цивільного захисту

Тетяна ФЕДИШИН

«__» _____ 20__ р.